

sočutje svojim rojakom pod tujimi bajoneti. Prepričani naj bodo, da bomo storili vse, da jih rešimo tuje oblasti. Naše upanje ni brez podlage. Italijani v tej vojni niso storili svoje dolžnosti, oni niso zrušili stare Avstrije, zato jih pa tudi njih prijatelji gledajo le prezirljivo in zaničljivo. Preko Piave se je moral umakniti ta strahopetec in še le, ko so drugi razbili staro, trhlo Avstrijo, se je vzdignil ob Piavi Italijan kot lačen cigan ter planil po plenu, ki si ga ni zaslužil. Mi Jugoslovani pa brez solnčnate Gorice, ki je naše srce in brez Trsta, ki so naša pljuča, ne moremo živeti. Ob veljalo bo Wilsonovo načelo, da tudi majhni narodi morajo dobiti svobodo, ako si jo želijo, in naš narod si želi svobode. Ena naših glavnih skrbi je skrb za notranji red in mir in za redno prehrano prebivalstva. Vsak, kdor sedaj dela za nered, kdor hujska na nemire, kdor rovari proti obstoječim oblastim, je sovražnik naše mlade, še nedograjene Jugoslavije. Kmetškemu stanu in delavstvu je posvečati posebno skrb in pozornost. Slovenski kmet ponuja danes svojo bratsko roko svojem stanovskemu bratu na Hrvaškem, v Bosni, Hercegovini ter v Srbiji za skupno delo. Slovenski, hrvaški in srbski kmet se bodo našli in zaveš skupnosti med njimi bo mogočna vez in najzanesljivejša poročstvo za nerazdeljivost, za enotnost in skupnost jugoslovanskega naroda in jugoslovanske države.

Govor dr. Korošca je bil sprejet z velikim navdušenjem. Višle so se nato volitve načelstva. Dr. Korošec je bil zopet izvoljen za načelnika stranke.

Slovensko zborovanje v Lučnanah

se je v preteklo nedeljo, dne 19. januarja 1919, prav lepo izvršilo. Ulbrihova dvorana je bila nabito polna lučanskih in okoliških Slovencev. Predsedoval je križevski župan Galunder. General Maister in prof. dr. Hohnjec sta bila zadržana. Govoril je urednik Žebot iz Maribora. Zbranemu obmejnemu ljudstvu je govornik v domači in poljudni besedi razjasnil politični položaj, kako je prišlo do razpada Avstrije in do ustanovitve Jugoslavije. Obširno je govoril o gospodarskih ugodnosti, ki jih bodo uživali vsi stanovi v naši državi. Zborovalci so stavili različna vprašanja in so se zahvaljevali generalu Maistru, da je zasedel Lučane. Ob koncu se je sprejela resolucija, v kateri pošiljajo obmejni Slovenci svoje pozdrave trpečim bratom na Primorskem, Koroškem in v

denarja in cene bi šle vedno bolj kvišku. Denar bi s časom zgubil svo vrednost. To bi se posebno pokazalo pri trgovini z inozemstvom. Inozemstvo bi zahtevalo za svoje pridelke ali denar v zlatu, ali bi pa papirnat denar vzelo po taki ceni, ki bi približno odgovarjala pokritju papirnatega denarja s zlatom. Čim več je bankovcev, tem manjše je to pokritje. Posledica tega bi bila, da bi dosegli posebno oni pridelki, ki jih ne izvajamo doma, na ravnost nedosegljive cene. Taki izdelki bi bili na pr. blago za obleke, poljedelski stroji, pa tudi sladkor, kava, petrolej, riž itd. Tudi bi se ne mogla razviti nikaka trgovina, nikdo neče nič prodati, ker ne ve, koliko bo denar, ki ga je danes dobil za prodano stvar, jutri vreden, pa tudi kupiti si ne upa nikdo večje zaloge, ker ne ve, ako ne bode primoran, prodati ceneje, kakor je kupil. — z eno besedo, vsaka trgovina je nemogoča, ker se ne ve, koliko je denar vreden. Za to se denar sploh odklaja, zahteva se le blago v zamenjavo. Kam te privede, vidimo dandanes, ko nam bo kmalu zmanjkalo soli in drugih najpotrebnejših predmetov, vključno temu, da je denarja več kakor dovolj. Za to pa moro biti skrb vsake države, da izjednači vrednost svojega denarja z denarjem drugih držav, to je, da regulira valuto. To je mogoče le tedaj, če je banka primorana, da izplača eno vsoto, ki je označena na bankovcu, na zahtevo v taki gotovini, ki je tudi v drugih državah priznana kot denarno sredstvo, to je dandanes v zlatu. Čim več se bode v naših zemljah nakupičilo papirnatega denarja avstro ogrske banke, tem daljša in težavnejša bode pot do zdravega denarnega trga. Da se pa morejo le naravnost obupane razmere zboljšati, je pred vsem potrebno vedeti, koliko je sedaj pri nas denarja — in ne motimo se, če trdimo, da je sedaj zaukazano zigozanje bankovcev prvi korak do boljših denarnih razmer.

Prekmurju ter prosijo vlado v Belgradu, da stori odločne korake, da se te pokrajine čimprej otmejo tujega nasilja. Slovenci v Lučnanah pošiljajo pozdrav regentu Aleksandru s prošnjo, da priklopi k Jugoslaviji tudi kraje severno od Lučan, kjer so nekdanj bivali Slovenci. Zbrani obmejni Slovenci se iskreno zahvaljujejo svojem rešitelju slavnemu generalu Maistru, da je s svojimi vrlimi četami zasedel Lučane in okolico in je krepko zavrnil zahrbtni nemški napad. Resolucije so bile sprejete brez ugovora in z velikim navdušenjem. Po zborovanju so mladenke od Sv. Lovrenca nad Mariborom in drugi zborovalci zapeli himno „Lepa naša domovina.“ S prvim slovenskim shodom v Lučnanah smo lahko zadovoljni. Ljudje so prosili, naj se taka zborovanja priredijo v teh krajih še večkrat.

Nemški kmetje, ki so bili navzoči na shodu, so izjavili, da so veseli, če bodo res pripadali pod Jugoslavijo, ker vlada tukaj vsaj red in mir, kar pa v Nemški Avstriji ni. Pošteti Nemci so pripovedovali, da prihajajo na kmete v Nemški Avstriji cele čete brezposelnih ljudi iz Gradca, Gornjega Štajerja in celo iz Dunaja. Nič ne prosijo ali vprašajo, temveč kar samolastno „vzamejo“, kar jim od živil pride pod roko. Enako delajo tudi nemško-avstrijski „vojaki.“ Dogodilo se je že, da so te bande zaklale kmetom pitane prašiče, kokoši in drugo perutnino. Plačajo po staroznani rokovnjaški navadi prav nič. Joj kmetu, ki jim ne ustreže! Take reči so pripovedovali nemški kmetje iz krajev severno od Lučan in so izrazili prošnjo, naj general Maister zasede tudi kraje severno od črte Lučane—Špilje.

Prekmurski Slovenci za Jugoslavijo.

Protestant dr. Obal Bela je za 17. januarja sklical shod v Beltincih, ki naj bi se izrazil za Mažarsko proti Jugoslaviji. Ko pa so sklicatelju dopovedali ljudski zaupnik, da iz te moke ne bo kruha, je bil shod dan prej po bližnjih krajih odpovedan, iz daljnih pa so prišli ljudje v takem številu, da je bilo mažarone strah. Dr. Obal je hotel vseeno priliko porabiti in je nastopil s predlogom, naj se ljudstvo izjavi, je li želi imeti obljubljeno sodnijo v Beltincih ali v Dolnji Lendavi. Mažari so upali, da bodo s pomočjo maloštevilnih svojih pristašev ljudstvo preslepili, naj se izjavi seveda za Dolaje Lendavo, s česar bi bili Mažari skevali nekak plebscit, da hočejo prekmurski Slovenci ostati pod ogrske države. Tu pa je skočil na voz mlad, odločen Slovenec, Erjavac, in ljudstvu pojasnil zvižaje. Na njegov povik: »Kateri ste za Jugoslavijo, k meni le, je vse drlo na njegovo stran. Dr. Obal se je še nekaj repenčil in vsajal nad jugoslovanskimi hujskači, nakar se ga zavedne Prekmurke napadle in pregnale z governiškega mesta s klici: Mi ne maramo ne vas, ne vaše sednije, proč z Mažari, proč z vojaki, živela Jugoslavija!

Položaj ob meji

Na Koroškem bo sedaj ameriški podpolkovnik Miles določil črto, ki bo začasno (do skleda mirovne konference) ločila Slovence od Nemcev. Boji so na Koroškem ponehali. — Naša črta od koroške do ogrske meje stoji trdno in neomajano. Slava našem generalu Maistru, delavnim častnikom in zavednemu moštvu! Slovensko ljudstvo ob jezikovni meji bo na veke hvaležno vsem, ki so s svojim neumornim delom pripomogli, da ni divjaški Nemeč ali Mažar vdrl v naše kraje, oropal in požgal našo lastnino, kakor je delal Nemeč na Koroškem. Slava vam, branitelji naši! Prosimo vas, vstrajajte! — Naš urednik si je dne 19. t. m. na licu mesta ogledal torišče bojev v Lučnanah. Napad je bil izvršen zahrbtno od arveške strani. Napadalcji so bili večinoma nahujskani ljudje iz Gradca, Lipnice in celo iz Dunaja. Vodili so jih nemški častniki. Naša čuječa straža blizu glavnega stana je takoj obvestila posadko, ki je pognala nemško

tolpe na vse 4 strani. Hiše za cerkvijo so vse opraskane od nemških krogelej. Od treh naših fantov, ki so bili od Nemcev vjeti, sta ušla 2 čez Kaplo in Sv. Duh v Maribor. Posadka se dobro drži. Duh naših mladeničev je izboren. Vsi so na svojem mestu.

Otvoritev mirovne konference v Parizu

V soboto, dne 18. januarja ob 4 uri popoldne je bila v Parizu v poslopiju ministrstva za zunanje zadeve ob udeležbi zastopnikov h konferenci pripuščenih držav, bilo je 72 zastopnikov, otvorena mirovna konferenca. Konferenco je z daljšim nagovorom otvoril predsednik francoske republike Poenkare, ki je uvodoma naglašal, da Francija ni skrivna zločinov in krivic, ki jih ima zaznamovati svetovna vojna. Razvijal je nato vzroke, ki so dovedli različne države do tega, da so druga za drugo posegle v svetovno vojno. V svojem govoru je predsednik posebno poudarjal svečani sklep, ki so ga spomladi leta 1917 sterile Združene države Severne Amerike pod svojim zvišenim predsednikom Wilsonom. Dočim se je bojna vibra vedno bolj širila, je udarjalo na naša ušesa rožljanje verig zasužnjenih narodov in nas klicalo na pomoč. Ti tlačeni narodi so deloma uskočili in nam prihiteli na pomoč, kot Poljaki, Čehoslovaki in Jugoslovani. Vsi ti podjarmljeni narodi so se obrnili na nas kot svoje naravne zaščitnike. Ako se bo sedaj spremenil zemljevid sveta, se mora sprememba izvršiti v imenu narodov, upošlevaljoč pravico samoodločbe narodov. Vpostavit se mora splošna zveza narodov, ki naj bo jamstvo proti ponovnim napadom na mednarodno pravo.

Na Wilsonov predlog je bil imenovan za stalnega predsednika mirovne konference francoski ministrski predsednik Klemanso.

Amerikanski podpolkovnik v Mariboru.

V ponedeljek, dne 20. januarja je obiskal Maribor amerik. odposlanec, podpolkovnik Sherman Miles. Prišel je, da prouči razmere med Slovenci in Nemci na meji. V družbi generala Maistra si je ogledal Maribor in obmejne kraje: Št. Ilj. Špilje Radgono in Cmurek. Ljudstvo je pozdravljalo ameriškega gosta z »Živijo« klici. Popoldne je bil v navzočnosti ameriškega podpolkovnika razgovor med slovenskimt in nemškimi zastopniki Maribora. Vsaka stranka je zastopala svoje stališče ustmeno in bo to tudi storila pismeno. Namen g. podpolkovnika ni, da bi dolečeval državne meje ali sploh kaj storil v njih določitev, marveč njegova naloga je, da se prepriča, ali vlada na meji mir med Slovenci in Nemci. Milesovo posvetovanje je bilo popolnoma zasebno brez kakega vpliva na našo severno štajersko mejo. Govorice, da bomo Jugoslovani sedaj izpraznili zasedeno črto Špilje—Cmurek—Radgono, so popolnoma izmišljene. S temi vesti se same tolažijo Nemci in si daljšajo življenje. Proti večeru se je naš ameriški gost zopet odpeljal proti Gradcu.

Nemčija ponudila Srbiji razdelitev Avstrije.

„Samouprava“, glasilo Pašičeve staroradikalne stranke, objavlja velezanimiva razkritja o dogodkih, ki so se doigrali l. 1904 o priliki pogajanj za obnovitev trgovinske pogodbe med Nemčijo in Srbijo. Takrat je Nemčija po odločilnih osebah, ki so bili v direktni zvezi s cesarskim dvorom, ponudila Srbiji pogodbo na tej podlagi: Nemčija naj dobi vse pokrajine, zastopane v državnem zboru na Dunaju, razen Galicije, Bukovine in Dalmacije. Srbija pa naj vzame Bosno in Hercegovino, Dalmacijo, Hrvatsko in Slavonijo. Slovenci in istrski Hrvatje bi torej prišli pod Nemčijo, ki bi si tako dozidala svoj most do Jadranskega morja ter si tam ustvarila trdno podlago za nepremagljivo vsenemško gospodstvo. Srbija je bila tako poštena in jugoslovanska, da je odklonila to vablivo nemško ponudbo. Ti dogodki so dokaz za ono veliko lopovščino, ki jo je Nemčija uganjala z nekdanjo Avstrijo.